

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
«КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ
ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»**

Скляр Андрій Олегович

**ХОРЕОГРАФІЧНА СЮІТА «ЗАРОДЖЕННЯ КОХАННЯ У НІЧ НА
ІВАНА КУПАЛА»**

**Пояснювальна записка до бакалаврської роботи
(творчого проєкту на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
зі спеціальності 024 «хореографія»)**

Рівень вищої освіти БАКАЛАВР
Галузь знань 02 “КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО”
Спеціальність 024 “ХОРЕОГРАФІЯ”
Спеціалізація /освітньо-професійна програма “Класична хореографія”

Керівник:
Афанасьєв Сергій Миколайович
Рецензент:
Прянічнікова Людмила Юріївна

Захищено на засіданні екзаменаційної комісії
Протокол № _____ від _____ р.
Голова комісії _____ П.І.Б.

Київ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації творчого проекту Хореографічна сюїта «».....	6
1.1 Аналіз літератури та джерел, що використовувалися при реалізації творчого проекту.....	6
1.2 Обґрунтування композиційно-драматичної побудови твору.....	10
Висновок до першого розділу.....	14
РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала»	16
2.1 Основна думка твору.....	16
2.2 Лібрето.....	18
2.3 Форма, жанр та стиль хореографічної сюїти.....	20
2.4 Композиційно-архітектонічна побудова.....	21
2.5 Сценарно-композиційний план.....	22
2.6 Дійові особи та їх характеристика.....	
2.7 Характеристика музичної основи хореографічного твору.....	
2.8 Сценографія.....	
Висновок до другого розділу.....	
ВИСНОВОК.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми

Протягом усього життя опліч з людиною йде кохання, любов. Це почуття є настільки теплим, заспокійливим та чарівним, що без його ми би не були людьми. Воно з'являється ще у дитинстві до своєї матері, батька та розростається до останнього подиху.

Тема кохання оспівується багатьма видами мистецтва. У образотворчому це махи кисті художника по полотну, які через колір передають усі емоційні стани. Завдяки музиці людина може почути звуки кохання у різних випадках життя. Найбільше тема кохання торкається у літературі, бо словом можна передати увесь емоційний спектр людини у цьому стані. Вона описується у різних її видах, чи це нерозділене кохання чи неможливість бути разом, або навпаки усе добре, закохані разом і нічого та ніхто їм не заважає і вони будуть усе життя у двох. До прикладу у творі Івана Франка «Перехресні стежки» розповідається про парубка який через роки зустрів своє перше кохання. Він захотів її забрати з собою, але нажаль вона відмовилася від пропозиції, бо в неї був уже чоловік. Цей приклад можна назвати як не розділене кохання, парубка до дівчини. А у творі «Лісова пісня» Лесі Українки трохи по іншому. Головний герой Лукаш закохується у Мавку. Вона живе з Лукашом, але його мати не одобрює невістки. Вона будь-якими вчинками пробує спекатися її. Нажаль їй це вдається. У кінці твору Мавка стає деревом, яке починає горіти і від гілля полум'я добирається до хати. Лукаш іде до дерева-Мавки та помирає коло його коріння. Цей твір життєві труднощі, які згубили кохання.

У сучасному світі ця тема є досі актуальна та безгранна для створення чогось нового. Кожна людина розуміє та бачить це відчуття по своєму.

Звісно до цієї теми зверталися і балетмейстери у різні часи і залежно від періоду їхнього життя, обставин та різних історичних чинників, від яких міг змінюватися перехід подій у творені чогось нового.

Для даного творчого проєкту було обрано тему кохання між людьми. Як було зазначено вище це є великий пласт для творення. У продовж установчого процесу балетмейстер може змінювати хід історії закоханих. Додавати їм труднощів різних планів, ситуаційні чи відношення людей до них. У цьому розмаїті кожного разу народжується нова сюжетна лінія.

Метою творчого проєкту є відтворення хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала» та реалізація даного задуму.

Завдання творчого проєкту:

- Реалізувати на практиці мету творчого проєкту
- Розкрити ідейно-тематичне рішення
- Формувати та відтворювати різні етапи творчого проєкту
- Обґрунтувати засоби художньої виразності творчого проєкту

Проблематика творчого проєкту:

- Труднощі бути разом із коханою людиною
- Рішення проблеми разом

Новизна творчого проєкту:

- Оригінальне поєднання класичної та народної хореографії

- Застосування акторських методів у творчій роботі для кращого передання емоційного та сюжетного стану
- Висвітлення історичного періоду, кріпацтва в сюжеті

Практичне значення творчого проєкту:

Структура та обсяг пояснювальної записки (творчого проєкту).

Пояснювальна записка складається зі вступу, двох розділів, висновку, списку використаної літератури (), додатків (). Загальний обсяг роботи – сторінок, з яких основного тексту – сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ ХОРЕОГРАФІЧНА СЮІТА «ЗАРОДЖЕННЯ КОХАННЯ У НІЧ НА ІВАНА КУПАЛА»

1.1 Аналіз літератури та джерел, що використовувалися при реалізації творчого проекту.

З метою успішно реалізувати творчий проєкт, було проведено дослідження для підготовки відповідних матеріалів, які допомогли про створені хореографічної сюїти «». Було опрацьовано чимало різноманітних статей, літератури та онлайн-ресурсів. Основними завданнями яких передбачало:

- Опрацювання фахової літератури
- Аналіз психологічної тематики
- Розбір та аналіз історичних факторів
- Дослідження музичного мистецтва
- Перегляд спектаклів на цю тематику

Першим етапом дослідження став аналіз теоретичних знань з історії України XIX століття, що дозволило глибше зрозуміти особливості життя та суспільства того часу. Вивчення цього періоду історії допомогло розкрити багатогранність політичних, соціальних та культурних процесів, які мали місце на українських землях. Звернувшись до праць відомих істориків, які спеціалізувалися на цьому проміжку часу, отримано детальнішу картину умов та менталітету населення. Такий підхід дозволив сформувати цілісне та глибоке розуміння історичних умов, в яких жили люди того часу, а також їхні цінності, переконання та світогляд.

Праці які посприяли розширенню знань у цій сфері:

- Когут Л. «Як жив український народ [10]
- Лейберов О. «Дворянство Ніжинського повіту Чернігівської губернії першої половини XIX століття: спроба колективного соціального портрету» [14]
- Левицька Н. М. та інші «Історія України» [13]

Завдяки цим книгам можна глибше зануритися у побут селян, становлення людей за часів кріпацтва та ведення господарства у панів.

Щоб осмислити кохання з психологічної точки зору, було проведено ґрунтовний пошук відповідних статей, наукових досліджень та підручників, що висвітлюють різні аспекти цієї складної теми. Спершу здійснили детальний розбір особистості людини, оскільки кожен індивід має унікальні психологічні характеристики та може по-різному сприймати й інтерпретувати інформацію про кохання. Було вивчено кілька ключових книг, які надали важливі інсайти та допомогли глибше проаналізувати різні підходи до розуміння людських емоцій, взаємин та їх впливу на особистість.

Використана література :

- Сидоренко Л. І. Стаття: «Філософське осмислення людини» [16]
- Артьоменко І. Стаття: «Вплив морального вибару на розвиток особистості» [1]

Книга Фромма Е. «Мистецтво кохати» [17] пояснює проблему кохання з психологічної точки зору. Ця книга має позицію донести до читача що кохання, любов – мистецтво, яке вимагає від людини колосальної праці.

Наступним кроком аналітичної роботи стало опрацювання книг про мистецтво балетмейстера, композиції танцю та створення танців. Вивчення цих джерел було надзвичайно корисним при реалізації творчого проєкту, оскільки дозволило глибше зрозуміти, за якими правилами слід створювати танцювальні композиції, які винятки можуть існувати, та як організувати

процес роботи над постановкою. Завдяки цій літературі вдалося досягнути принципи гармонійної побудови танцю, важливість драматургії у хореографії та специфіку співпраці між балетмейстером і танцюристами, що сприяло успішній реалізації задуму проєкту.

Опрацьовані книги у сфері мистецтва балетмейстера, композиції танцю та інші:

- Бугаєць Н. А., Пінчук О. І. , Пінчук С.І. «Мистецтво балетмейстера» [3]
- Кривохижа А. М. «Роздумах про мистецтво танцю. Записи балетмейстера» [12]
- Енська О. Ю., Максименко А. І. Ткаченко, І. О. «Композиція танцю та мистецтво балетмейстера» [6]
- Загайкевич М. П. «Драматургія балету» [7]
- Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. «Мистецтво балетмейстера: навчальний посібник» [15]
- Хоцяновська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. «Методика виконання імпровізації та контактної імпровізації» [18]

Невід’ємною частиною роботи над творчим проєктом є створення правильної хореографічної лексики, яка допомагає відтворити сюжетну лінію хореографічної сюїти. У цьому задумі присутні як класичні елементи, так і деякі елементи народної хореографії, що сприяє кращому сприйняттю тематичних та історичних аспектів сюжету. Поєднання різних стилів танцю дозволяє передати багатство культурного контексту та відобразити специфіку певного історичного періоду, що робить хореографічну композицію більш насиченою та автентичною.

При даному етапі опрацюванні теоретичних знань були використані:

- Василенко К.Ю. «Український танець» [4]

- Методичний посібник та довідкові матеріали «Історія українського народного танцю» [19]
- Зайцев Є., Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю [9]
- Верховинець В. М. «Теорія українського народного танцю» [5]

Також при створенні повного образу героїв хореографічної сюїти «» було опрацьовано книгу «Український народний одяг» [20], яка допомогла краще передати період часу у творчому проєкті.

Завершальним етапом дослідження стало вивчення музичного мистецтва, яке є невід'ємною частиною при створенні хореографічної композиції. Було проведено ретельний аналіз літературних джерел, щоб навчитися ефективно опрацьовувати музичний матеріал та правильно підбирати його для підсилення сюжетної лінії. Це дослідження включало вивчення різних музичних стилів, жанрів та композиційних технік, що дозволило глибше зрозуміти, як музика може впливати на емоційне сприйняття танцю та допомагати у створенні відповідної атмосфери.

Завдяки цьому аналізу вдалося визначити, які музичні елементи найкраще підходять для кожної сцени хореографічної сюїти, як вони можуть підкреслити драматичні моменти та сприяти розвитку сюжету. Вивчення музичного мистецтва також допомогло зрозуміти важливість гармонії між танцем і музикою, що є ключовим фактором для створення цілісного і виразного твору. Таким чином, опрацювання музичного матеріалу стало завершальним і важливим етапом у процесі створення хореографічної композиції, забезпечуючи її емоційну насиченість і художню довершеність.

Для даного дослідження опрацьована така література:

- Кравченко І. А «Основи музичного аналізу в роботі хореографа» [11]
- Зайдель Т. В. Стаття «Музика і хореографія» [8]
- Бистрянцева Н. М. Стаття «Значення музики в хореографічному мистецтві у спадщині видатний балетмейстерів та педагогів» [2]

Завдяки опрацьованій літературі та проведеному аналізу було створене теоретичне підґрунтя, який допоміг при створенні оригінальної сюжетної лінії, образу героїв, як у зовнішньому так і у емоційному вираженні. Також велику допомогу при виборі музичного супроводу допомогла відповідна література. Отже, за допомоги фахової літератури було легше відтворити творчий задум хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала».

1.2 Обґрунтування композиційно-драматичної побудови твору

Кожна людина у світі знає, що таке кохання, і, звісно, всі прагнуть мати його у своєму житті як найцінніший скарб. Це почуття кожного разу сприймається по-новому, залежно від людини, оточення та різноманітних ситуацій. Саме бажання здобути прихильність коханої людини стало поштовхом для створення цієї бакалаврської роботи.

Метою творчого проєкту є відтворення через хореографію процесу зародження кохання, труднощів, які долають закохані, та можливих завершень або продовжень цієї історії. Хореографічна сюїта якнайкраще підходить для передачі емоційного стану та сюжетної лінії, дозволяючи об'єднати всі частини воедино.

Цей проєкт має на меті не тільки зобразити кохання як прекрасне почуття, але й показати всі його аспекти, включаючи моменти радості, суму, надії та розчарування. Хореографія, як універсальна мова, здатна передати ці емоції без слів, через рухи тіла та виразність танцю. Кожен елемент сюїти був ретельно продуманий, щоб створити цілісне та гармонійне враження, яке б зворушило глядача і змусило його замислитися над природою кохання.

За своєю структурою хореографічна сюїта «Зародження кохання у ніч на Івана Купала» має декілька самостійних картин:

1. Відкриваються кулісі, на сцені починають хороводи трое дівчат на свято Івана Купала, до них виходять та приєднуються Єлизавета та її подруга Оксана. Дівчата вирішують провести гадання на хлопців. Після його завершення на сцені з'являються парубки, серед них є головний герой Андрій, якого привів його друг Святослав. Хлопці починають загравати до дівчат.

2. Парубка та дівчата починають гратися у різноманітні ігри. Під час однієї із забав, хлопці мають зловити дівчат. Усі розбігаються зі сцени. У цей момент головний герой Андрій зловив Єлизавету. Дівчина від не очікування не розуміє що їй робити. Андрій починає до неї залицятися і вона у його закохується.

3. Друзі хлопця та дівчини вертаються до них та розуміють що створилася нова пара. Вони починають веселитися та радіти, що Єлизавета та Андрій тепер разом.

Кожен з представлених епізодів може виконуватися як цілісно, так і самотійно. Завдяки створеній унікальній хореографічній лексиці, що поєднує народний та класичний танець, та музичному супроводу, який допомагає відтворити цілісну картину, з'являється на світ неповторна хореографічна сюїта.

Для втілення практичної частини творчого проєкту було обрано ліричний жанр, який якнайкраще передає почуття закоханих та їхні переживання. Цей жанр також сприяє створенню ліричного свята Івана Купала.

Музичний супровід є одним з головних компонентів при створенні хореографічних постановок. Завдяки вдало підібраній музиці відкривається можливість краще передати емоційний стан, сюжетну лінію та допомогти виконавцям краще зрозуміти, що відбувається у даний момент.

Для першого епізоду творчого проєкту було обрано сцену з балету «Лілея» — пісню і танок видатного українського композитора Костянтина Федоровича Данькевича. Цей музичний супровід допомагає глядачу зануритися у гуляння, різноманітні ритуали на Івана Купала. Тут присутні нотки хороводів дівчат, плетіння вінків та гадання на майбутнього чоловіка. У середині твору змінюється музика, яка супроводжує вихід парубків на сцену. Відчувається, як вони заграють до дівчат та розпочинають різноманітні забави. У кінці музичного твору глядач має змогу відчувати, як головний герой Андрій зловив головну героїню Єлизавету.

У наступному епізоді використовується арія з «Турандот» італійського оперного композитора Джакомо Пуччіні. У цій сцені головні герої виконують *adagio* закоханих. Цей музичний супровід є дуже ліричним, він допомагає глядачам зануритися у почуття Андрія та Єлизавети в період зародження кохання між ними. Музика допомагає передати всю ніжність Андрія до Єлизавети та невпевненість і сором'язливість головної героїні.

Останньою сценою у сюжеті є гуляння молодих людей, які радіють з нагоди зародження нового кохання та утворення пари в селі. Під час цього свята буде використана музика з балету «Лілея» — сцена метелиця Костянтина Федоровича Данькевича. Музичний супровід передає свято та радість за подругу і друга, які знайшли найцінніший скарб — кохання. Завдяки цьому фрагменту з балету глядач повністю занурюється у дійство та радіє разом з героями.

При створенні хореографічної лексики для творчого задуму були використані два стилі: народно-сценічний та класичний танець. Вони є більш доцільними у передачі ідейно-тематичної побудови твору, адже події відбуваються в українському селі під час святкування стародавнього свята Івана Купала. Завдяки поєднанню стилів глядач краще розуміє, що відбувається на сцені, у який період історичного часу та на якому

святкуванні. Класична хореографія надає українським гулянням академічного виразу та ніжності, особливо у сцені зародження кохання між головними героями.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що хореографічна сюїта «» була успішно відтворена завдяки врахуванню всіх теоретичних аспектів, які допомогли вдосконалити та передати творчий задум твору на сцені.

Висновок до першого розділу

При написанні першого розділу бакалаврської роботи було проведено ґрунтовне дослідження та аналіз великої кількості літератури й статей, які стали основою для створення сюжету, героїв, атмосфери та успішної реалізації творчого проєкту, а саме хореографічної сюїти. Важливим аспектом цієї роботи стало використання спеціалізованої літератури з різних напрямків мистецтва, зокрема мистецтва балетмейстера, музичного мистецтва, а також проведення глибокого аналізу українського танцю, здійсненого викладачами-методистами та теоретиками. Це дало змогу відтворити творчий задум згідно з усіма правилами та вимогами до побудови танцювального твору.

Завдяки підручникам, що стосуються українського народного одягу, вдалося більш точно передати історичний період і регіональні особливості, в яких відбуваються події хореографічної сюїти. Це допомогло забезпечити автентичність костюмів, що додатково підкреслило атмосферу епохи. Крім того, використання психологічного аналізу дозволило глибше зрозуміти та відобразити емоційний стан героїв, а також правильно побудувати сюжет на тему кохання, показуючи, як люди поведуться в різних життєвих ситуаціях.

Оскільки події сюїти відбуваються в часи кріпацтва, було проведено детальне дослідження історії України цього періоду. Це включало вивчення соціально-економічних умов, культури, побуту та звичаїв того часу. Такий підхід дозволив точніше відтворити історичну епоху, створивши відповідну тематику і атмосферу для хореографічної композиції.

Таким чином, завдяки ретельному підбору та вивченню необхідної літератури з різних фахових дисциплін, таких як мистецтво балетмейстера, музичне мистецтво, композиційна побудова твору, український народний костюм, український народний танець та психологія, було сформовано сюжет і реалізовано творчий проєкт хореографічної сюїти. Цей всебічний підхід

забезпечив глибоке розуміння теми, автентичність художнього відтворення і сприяв успішній реалізації творчого задуму.

РОЗДІЛ 2

ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ «ЗАРОДЖЕННЯ КОХАННЯ У НІЧ НА ІВАНА КУПАЛА»

2.1 Основна думка твору

При створенні сюжету для хореографічної сюїти було обрано тему кохання, яка присутня у житті кожної людини від дитини до самого кінця.

Основною думкою та задумом твору є те що кожний заслуговує на найсвітліше та найцінніше відчуття – кохання, але за нього весь час потрібно боротися.

Майже у всіх творах від Стародавньої Греції до сучасної літератури у закоханих виникають труднощі, які вони мають проходити, щоб бути разом. У трагедії «Ромео і Джульєтта» англійського письменника Вільяма Шекспіра, випробовуванням стала війна між сім'ями закоханих. Через ворожнечу їхнім дітям не судилося бути разом, але вони прагнули до цього. Нажаль через ці труднощі вони втратили своє життя, але їхні душі залишились на віки разом.

Також у балеті «Марна пересторога» французького балетмейстера Жанома Доберваля, головні герої стикаються з труднощами. Мати головної героїні хоче віддати доньку за статного чоловіка, але вона вже вибрала собі майбутнього нареченого - звичайного бідного парубка Коліна. Матері звичайно це не сподобалося і вона вирішує закрити доньку у комірчині, щоб та не зустрічалася з Коліном та не наробила дурниць. У цей час до комірчини проникає її коханий. Лізи не знаючи цього починає видумувати майбутнє за нею спостерігає весь цей час Колін. Його помічає Ліза і радіє що він коло неї. Вони разом сидять та думають що робити далі. Коли до Лізи прибувають свататися, мати іде до комірчини, щоб випустити доньку, але бачить Коліна, який стоїти коло Лізи. У цей момент статний чоловік відмовляється від

дівчини та іде геть з дому. Мати розуміє що усі її плани завершуються крахом. Вона не маючи іншого вибору удобрює заміжжя Лізи та Коліна.

Саме завдяки таким твором є можливість зрозуміти цінність боротьби, щоб бути разом з коханою людиною не зважаючи нінащо. Не завжди буває щасливий кінець. але якщо боротися і проходити усі труднощі разом, можна змінити хід своєї історії, яка завершиться щасливим кінцем.

Під час перегляду хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала» глядач матиме змогу переосмислити та звернути свою увагу на перебіг подій у творчому процесі, як кожен рух, подих, слово може змінити історію, надавши їй нового та унікального сюжету.

У хореографічній сюїті події відбуваються у XIX столітті, під час кріпацтва в Україні. Головний герой Андрій та героїня Єлизавета є молодими людьми, які вирішили сходити на вечірні гуляння з нагоди свята Івана Купала, зі своїми друзями та іншою молоддю. У продовж показу творчого проекту глядацька зала матиме можливість переглянути як народжується любов у головних героїв, разом з ними проживати їхню історію.

У першому епізоді буде представлено як молоді дівчата проводять святкування на честь свята Івана Купала. Тут усі дівчата є замріяними та щасливими, через те що гадають на своїх майбутніх чоловіків. У якийсь момент з'являються хлопці, які спостерігають за дівчатами. Коли дівчата їх побачили, вони засоромилися, але хлопці запропонували зіграти у якісь ігри. Під час ігри головний герой ловить головну героїню і вони завмирають, усі інші розбігаються за куліси. У цьому епізоді спостерігається перша симпатія хлопця до дівчини та навпаки. Це відчувається від сором'язливості дівчат до симпатії та проведенню часу разом, а у майбутньому це призведе до справжнього кохання.

У наступному епізоді на сцені знаходяться тільки головні герої у яких симпатія перероджується у любов. Це відчувається від першого кроку,

погляду та жесту. Дівчина соромиться хлопця, а він хоче довести свої відчуття. Завдяки музичному супроводу це краще передається у глядацьку залу. Під кінець сцени головний герой спромігся завоювати серце своєї коханої та вони вирішують бути разом на завжди.

У завершальному епізоді до молодих людей вертаються їхні друзі, які бачать що у їхньому селі з'явилася нова пара. Вони щасливі за них. Уся молодь починає святкувати створення майбутньої сім'ї, гуляння на їх честь були майже до самого ранку.

Завдяки перегляду хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала» глядач може зробити висновки щодо здійснення мрії закоханих, що кожна людина має на це право, на право боротися за свою історію у майбутньому з коханою людиною. У цьому творчому проєкті представлено боротьбу за завоювання серцем коханою людини з якою хочеться прожити усе життя.

2.2 Лібрето

Вечір... Тепле літне повітря... Який він прекрасний та затишний. Звичайне село на Черкащині... Дівчата виходять з своїх домівок, щоб святкувати Івана Купала. Вони збирають та весело справляють прадавнє свято, ворожать та плетуть віночки, щоб знайти своє справжнє кохання. Під час таїнства до них приєднується Єлизавета та її подруга Оксана. Усі дівчата вирішують поводити різноманітні хороводи та пізніше піти до річки запускати віночки.

Під час їхніх хороводів з'являються парубки, серед яких є Андрій та його друг Святослав. Вони спостерігають за дівчатами та милуються ними, і

водночас вибирають собі майбутню дружину своє кохання з яким хочеться прожити усе життя.

У якийсь момент їх бачать дівчата від не очікованості вони збираються до кучі та не розуміють що відбувається, звідки вони з'явилися та скільки вони за ними споглядають. Хлопці не втрачаючи на години починають до них залицятися та вихвалитися, хто що вміє та може. Усім дівчатам стає смішно від їхньої поведінки, вони поводяться як діти чи птахи, які добиваються сердечка у пташечки. Хлопці зрозуміли що у них нічого не виходить та пропонують поводити хороводи та пограти у різноманітні ігри. Святослав та Андрій пропонують зіграти в гру до жени дівчину та спіймай. Дівчата не одразу погоджуються, але після вмовлять парубків таки погодилися.

Розпочинається гра, дівчата тікають та ховаються від хлопців і водночас заграють до них показуючи симпатію до когось. У якийсь момент погляд Єлизавети зупиняється на Андрійкові, але вона продовжує тікати від його, так само і у Андрія, який на мить зупинився, щоб на милуватися дівчиною. Він розуміє що закохується у неї, та чим швидше прагне її зловити.

Момент... і нікого немає, усі розбіглися та поховалися. Андрій все ж таки вдалося спіймати Єлизавету. Їхні погляди прикувалися один до одного. Андрій захотів поцілувати дівчину, але Єлизавета засоромилася та вирвалася від нього.

Вони починають залицятися один до одного та показувати свою симпатію, але дівчина досі соромить наблизитися до парубка. У якийсь момент не очікуючи, Єлизавета опиняється у обіймах Андрія. Вони починають танцювати один з одним, не бачачи нікого та нічого коло себе. Молоді люди занурюються з головою в один одного. Парубок що сили та зі всією ніжністю обіймає дівчину та цілує її.

У цей момент з'являються їхні друзі, Андрій та Єлизавета від неочікуваного повернення розбігаються у різні сторони, але вони все бачили та починають радіти за них. Головні герої розуміють що усі все бачили більше не соромляться та підходять один до одного.

Друзі вирішують продовжити святкування, але в же не на Івана Купала, а на честь нової пари у їхньому селі на Черкащині. Молодь гуляла та веселилася усю ніг аж до світанку.

Ховається місяць за скроні дерев, забираючи собою зорі, сходить сонце з окраїни поля, а молодь все веселиться та святкує...

2.3 Форма, жанр та стиль хореографічної сюїти

Форма – хореографічна сюїта

Жанр – ліричний

Стиль – народно-сценічний, класичний

Час дії – XIX століття

Місце дії – українське село на Черкащині

Тема – зародження кохання між людьми, та відтворення свята Івана Купала та подій під час цього святкування в українському селі очима балетмейстера-постановника

Ідея – не потрібно здаватися по дорозі до справжнього кохання. Якщо воно існує, закохані назавжди будуть разом і ніщо їм не завадить.

Сюжет: дівчата з села збираються на гуляння на честь свята Івана Купала. Вони розпочинають хороводи та різноманітні забави. До них

приєднуються парубки, які хочуть завоювати серце дівчини, яка їм подобається. Вони починають вихвалитися. Андрій та Святослав пропонують пограти у ігри. Дівчата погоджуються на це. Розпочинається гра у якій парубок має впіймати дівчину. Усі розбігаються, а залишаються тільки головні герої. Єлизавета довго соромиться Андрія, але хлопцеві вдається завоювати серце дівчини. У почуті один до одного вони поцілувалися. У цей момент з'являються друзі Андрія та подруги Єлизавети, які радіють що з'явилася нова пара. Вони продовжують гуляння, аж до ранку, вітаючи головних героїв та святкуючи цю подію.

Надзавдання – кожна людина має право на кохання, але заради нього потрібно боротися та продовжувати свій шлях, у боротьбі за те щоб бути разом

Конфлікт – боротьба хлопця за серце коханої дівчини, яка не відразу проявила свою симпатію до його

Наскрізна дія - від випадкової зустрічі на гуляннях, боротьбі за свої почуття до прихильності до себе, завоювання серця і можливості бути разом з дівчиною, яку він покохав

2.4 Композиційно-архітектонічна побудова

Експозиція – початок святкування Івана Купала, де дівчата водять хороводи, гадають та плетуть віночки

Зав'язка – поява парубків, які спостерігають за дівчатами та милуються ними

Етапи розвитку:

- Хлопці починають вихвалитися веред дівчатами
- Пропозиція поводити хороводи та зіграти в різноманітні ігри
- Початок гри, хлопці ловлять дівчат
- Андрій та Єлизавета залишаються самі
- Залицання парубка до дівчини та завоювання її серця і прихильності до себе

Кульмінація – головні герої поцілувалися та стали парою

Розв’язка – повернення молоді та святкування на честь нової пари у селі

2.5 Сценарно-композиційний план

Сцена	Виконавці	Світло	Картина	Реквізит	Музичний матеріал	Хронометраж
«Гуляння»	Головний герой та героїня, подруга та друг, 3 дівчат та 3 парубків (5 дівчат та 5 парубків)	Синє	Окраїна села	Не присутній	Балет «Лілея» уривок з пісня і танок Констани Данкевич	00:00 – 4:39
«Зародження кохання»	Головний герой та головна героїня	Синє, промінь	Окраїна села	Не присутній	Арія з опери «Тарандот» Джакомо	4:39 – 8:11

					Антоніо Доменіко Мікеле Секондо Марія Пуччіні	
«Святкування»	Головний герой та героїня, подруга та друг, 3 дівчат та 3 парубків (5 дівчат та 5 парубків)	Синє	Окраїна села	Не присутні й	Метелиця з балет «Лілея» Константи н Данкевич	8:11 – 10:46

Графічний запис дивитися додаток Е.

2.6 Дійові особи та їх характеристика

Андрій – головний герой, парубок із села на Черкажині, який на гуляннях на свято Івана Купала зустрів дівчину та закохався в неї

Єлизавета – головна героїня, дівчина із села на Черкажині, яку запросили дівчата та її подруга Оксана на гуляння, яка сподобалася Андрію та згодом закохалася у його

Оксана – подруга Єлизавети, вона запросила її на гуляння та підштовхувала подругу до парубка

Святослав – друг Андрія, який привів хлопця на гуляння та теж підштовхував друга до дівчини яка йому сподобалася

Дівчата – подруги Єлизавети та Оксани, які прийшли на гуляння та ворожили на майбутніх чоловіків

Парубки – друзі Андрія та Святослава, які святкували Івана Купала та залицялися до дівчат

2.7 Характеристика музичної основи хореографічного твору

Епізод 1 «Гуляння»

Музичний твір: Балет «Лілея» уривок з пісня і танок

Композитор: Константин Данкевич

Хронометраж: 00:00 – 4:39

Тривалість: 4:39

Константин Федорович Данкевич — один із відомих українських композиторів, а також піаніст і педагог. За своє життя він створив багато різноманітних творів, які досі захоплюють слухачів. У даній сцені було вирішено використати уривок із його балету «Лілея». Ця музика найкраще передає ідею даного епізоду. У музичному супроводі балету «Лілея» присутні всі необхідні компоненти, що допомагають краще розкрити сюжетну лінію для глядача.

Музичний супровід включає хороводи, які звучать на початку твору, створюючи атмосферу народного свята. Зміна музики при появі парубків підкреслює динамічність і розвиток подій. Ці зміни музичного темпу та настрою використовуються для кращого сприйняття сюжету і надання йому емоційної глибини. Музика Данкевича відрізняється виразністю і драматичністю, що дозволяє глядачам глибше зануритися в атмосферу твору і краще зрозуміти переживання героїв.

Епізод 2 «Зародження кохання»

Музичний твір: арія з опери «Тарандот»

Композитор: Джакомо Антоніо Доменіко Мікеле Секондо Марія Пуччіні

Хронометраж: 4:39 – 8:11

Тривалість: 3:32

Джакомо Пуччіні – композитор італійської опери. Його опери розвивають традиції італійського оперний спів та становить основний репертуар всіх театрів світу. Ця музика відома завдяки багатству мелодій, оркестровій красі та глибокій емоційності.

Арії з опери “Турандот”, це одна з його найвідоміших робіт. Ця арія відома своєю потужною мелодією та емоційним зарядом, який вона передає слухачам. Вона символізує надію, рішучість та триумф людського духу.

Тому для даного епізоду було обрано такий музичний супровід. Завдяки ньому глядач занурюється у відчуття головних героїв та переживає разом з ними ці емоції.

Епізод 3 «Святкування»

Музичний твір: метелиця з балет «Лілея»

Композитор: Константин Данкевич

Хронометраж: 8:11 – 10:46

Тривалість: 2:35

У цьому епізоду відбувається гуляння та святкування на честь Єлизавети та Андрія, що вони нарешті стали парою. Звісно і музика має відповідати цим емоціям, радощам та подіям, які відбуваються на сцені. Для цієї сцени було обрано епізод з балету «Лілея», українського композитора Константин Данкевич. Цей музичний супровід підкреслює усе що передають глядачу танцівники, від привітання до святкового танцю. Завдяки цьому музичному уривку глядачеві легше сприймається подія, яка відбувається на сцені, він занурюється з головою до виконавців та стає частиною цього свята.

2.8 Сценографія

При створенні будь якого хореографічного виступу з подальшим його винесенням на сцену не можливо обійтися без сценографії. Сценографія — це мистецтво створення візуального простору сцени, яке відіграє ключову роль у формуванні естетичного сприйняття та емоційного впливу на глядача. Воно об'єднує в собі різні елементи такі як: декорації або задній фон, який допомагає переміститися у потрібне місце та час, освітлення допомагає підкреслити все що потрібно, завдяки йому можна відтворити період дня чи року, яка потрібна, також ним можна підкреслити наміри та емоції виконавця чи виконавців, костюми допомагають перефасилитися у потрібну людину та підсилити потрібний столітній час, якщо у цьому є необхідність, а грим завершує цей образ да доводить щого до ідеальності. Ці елементи є

ключовими для відтворення твору. Вони разом створюють унікальний світ вистави. Сценографія не лише відтворює локальність дії, а й відображає внутрішній світ персонажів, їхні взаємини та розвиток сюжету.

Для успішного відтворення твору у різні часи до сценографії зверталися усі балетмейстери-постановники, для кращого передання та хореографічного твору та задуму. У сучасний час балетмейстери мають більше можливостей для відтворення та наповнення сценічного простору. Замість декорацій більшість використовує відеоряди, які мають можливість переносити події з однієї картини в іншу за секунду. Світло, можна також підлаштовувати як потрібно у даній картині. Можливості світла вирости набагато верх, у даний час світло може бути будь-якого кольору, можна змішувати різні відтінки, з'явилося багато різноманітних спец-ефектів, завдяки яким можна відтворити все за завгодно. Також і костюм і грим пішли уперед, балетмейстер має можливість перетворити артиста у будь кого: молоду дівчину у юного хлопця, чоловіка у жінку похилого віку, сучасну молоду пару в похилих людей XIX століття.

У представленій хореографічній сюїті «Зародження кохання у ніч на Івана Купала» місце дії буде відтворено завдяки проектору, який відіграє картину на заднику сцени. У цьому проєкті показані три епізоди, але події відбуваються на окрайні села (Додаток А), коло якого тече річки і у вечері приходять молоді дівчата проводять свої гуляння та куди згодом приходять парубки.

Неможливо обійтися і без костюмів головних героїв, які підкреслюють історичний період і настрій персонажів. У хореографічному творі представлено чотири костюми: головних героїв та молодих дівчат на парубків.

Головна героїня буде одягнута у блакитно-білу сукню з розрізами на руках та вишитими квітами на них та на горловині, фартушком у низу якого

квітковий візерунок та блакитною крайкою, яка підкреслює витонченість дівчини. На голові головної героїні буде блакитна стрічка з орнаментом. Взута буде у пуанти. Головний герой – одягнений у світлу вишиванку з орнаментом по переду, у світлі штани та білих чоботах, підв'язаний блакитною крайкою з квітковим малюнком (Додаток Б).

Подружка та друг головних героїв та інші дівчата та хлопці будуть одягнені однаково. На дівчатах будуть схожі сукні, як на головній героїні, але у зеленому кольорі (Додаток В), на голові буде одягнений зелений віночок (Додаток Д), взутими будуть у бежеві туфлі (Додаток Г). Хлопці будуть одягнуті у білу вишиванку з червоним орнаментом, сірі штани з білою крайкою та взутими у червоні чоботи (Додаток В).

У творчому проєкті неодмінним стає світло, яке допомагає відтворити період часу у поданій сцені глядачу та настрій героїв. У хореографічній сьюті «» світло у всіх сценах буде однакове – синє, яке дає відчуття вечора та ночі, у проміжок дня, де відбуваються події. У другому епізоді буде присутній промінь, який буде освітлювати головних героїв. У дівчат буде сценічний грим.

Висновок до другого розділу

У другому розділі кваліфікаційної роботи було детально розкрито основну ідею твору та задум творчого проєкту. В цьому розділі описується сюжет твору, охарактеризовано музичний супровід, а також сформовано хореографічну лексику, яка об'єднує елементи класичної та народно-сценічної хореографії. Було визначено жанр і форму твору, що дозволяє чіткіше зрозуміти його структуру та стильове спрямування.

Сюжет твору отримав ретельний аналіз, у якому були окреслені основні події, їх послідовність та драматургічні моменти. Музичний супровід, який є невід'ємною частиною хореографічного твору, був описаний у контексті його впливу на загальну атмосферу та емоційне забарвлення постановки. Хореографічна лексика, яка складається з елементів класичного танцю та народно-сценічних прийомів, дозволяє створити унікальну пластичну мову твору.

Окрему увагу було приділено жанру та формі твору, що допомагає глядачу та виконавцям краще зрозуміти його художню концепцію. Описано ідею твору, його тематику та композиційно-архітектонічну побудову, що включає аналіз основних та другорядних героїв, їх характеристик та ролі у сюжеті.

У другому підпункті цього розділу написано лібрето, яке є важливим інструментом у постановчому процесі та допомагає глядачу краще зрозуміти, що відбувається на сцені протягом усієї хореографічної сюїти. Лібрето виступає як текстовий сценарій, що окреслює основні події, діалоги та взаємодії персонажів.

Детально розписано костюми для дійових осіб, що включає не лише їх вигляд, але й символічне значення кожного елементу. Реквізити, які використовуватимуться у різних епізодах, також були описані, що допомагає уявити повну картину сценічного оформлення.

Опис сценографії містить інформацію про світлове оформлення, місце проведення подій та історичний період, у якому розгортається дія. Це забезпечує цілісне сприйняття твору, створюючи відповідну атмосферу та підкреслюючи художні акценти.

Отже, було докладено чимало зусиль для реалізації творчого задуму, який має бути зрозумілим та цікавим для глядача. Хореографічна сюїта «» наразі постає як самостійний твір, що має власну ідею, тему та сюжет, пропонуючи глядачу зануритися у унікальний світ танцювального мистецтва.

ВИСНОВОК

Головною ідеєю та особливістю бакалаврської роботи є тема кохання та боротьба за свою кохану людину і можливість бути разом у майбутньому.

Всі поставлені задачі вдало виконані у творі. Завдяки проведеному аналізу та дослідницької роботи було вдало підібрано та використано матеріал з музичного мистецтва, мистецтва балетмейстера, сценографії та хореографічної лексики для відтворення творчого задуму Хореографічна сюїта «Зародження кохання у ніч на Івана Купала».

Від ідеї хореографічної постановки до втілення її у реальності був проведений великий обсяг роботи, який описаний у двох розділах кваліфікаційної роботи. У першому розділі було проведено дослідження та аналіз різноманітної літератури, яка у подальшому допомогла у відтворенні творчого проекту.

У першому підпункті «Аналіз літератури та джерел, що використовувалися при реалізації творчого проекту», розглядалися різні підручники та статті з мистецтва балетмейстера, композиції танцю, музичного супроводу, українських національних костюмів, історичні книги та психологічні статті, які дали теоретичний підґрунт та змогу відтворити хореографічну сюїти «» за всіма правилами.

У підпункті 1.2 «Обґрунтування композиційно-драматичної побудови твору» було проаналізовано та пояснено вибір теми для творчого проекту, опис епізодів, який музичний супровід буде використовуватися, створення унікального хореографічного тексту для відтворення сюїти.

У другому розділі кваліфікаційної роботи описується структура твору, його форма у якій він відтворюється музичний супровід, дійові особи та художні особливості усього творчого задуму. У підпункті 2.1 «Основна

думка твору», опис задуму твору та чому саме ця тема була обрана для творчого проекту.

У наступному підпункті 2.2. «Лібрето», опис даного хореографічного твору, що відбувається та чому у який період та де, емоційний стану героїв н події. Завдяки написаному лібрето було легше відтворювати хореографічну сюїту «» і мати чітку уяву куди рухатися далі.

У підпункті 2.3 описано форму, жанр та ідею твору. Проаналізовані конфлікти та над завдання. Також прописано місце дії, час коли це відбувається та сюжет даного творчого проекту.

Підпункт 2.4 «Композиційно-архітектонічна побудова» та 2.5 «Сценарно-композиційний план» дали змогу розподілити сюжет на окремі складову такі як: експозиція, зав'язка, етапи розвитку, кульмінація та розв'язка. Було розроблено та опрацьовану схему за якою буде відбуватися відтворення хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала». В якій описано кількість дійових осіб, які знаходяться у даному епізоді на сцені, музичний сапробів який відтворюється, потрібний реквізит, освітлення та місце дії, де відбуваються події.

У наступному підпункті 2.6 опис та характеристика головних та другорядних героїв, їх роль у творчому проекті, соціальну складову та психологічну. Це допомогло осмислити та скласти повну картинку персонажів, які присутні у цьому проекті.

У підпункті 2.7 можна ознайомитися з музичним супроводом. Для кожного епізоду використана різна музика, яка най краще може передати основний задум. Тут розповідається про вибір та пояснення, чому був обраний саме цей музичний матеріал. Про композиторів та оцінку музиці. Також опис тривалості та хронометражу творчого задуму.

У останньому підпункті кваліфікаційної роботи розкривається візуальне відтворення хореографічної сюїти «Зародження кохання у ніч на Івана Купала». Тут описується задній фон, який допомагає у відтворені місця дії та проміжку часу, реквізити, який використовується у епізоді, костюми для кожного героя та освітлення, яке надає потрібного настрою, періоду дня та пори року.

Отже, у підсумку роботи, було створено хореографічну сюїту «», яка відповідає усім вимогам мистецтва балетмейстера та композиції танцю. Виконано ряд завдань для можливості її відтворення, проведення різноманітних досліджень у теоретичній сфері, які перенестися у практичне відтворення. Відтворено задум твору, а також виконано поставлену мету.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артьоменко І. Стаття: «Вплив морального вибору на розвиток особистості» URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/276>
2. Бистрянцева Н. М. Стаття «Значення музики в хореографічному мистецтві у спадщині видатний балетмейстерів та педагогів» [] URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/2399/Бистрянцева%20Н.М.%20Значення%20музики%20в%20хореографічному%20мистецтві%20у%20спадщині%20видатних%20балетмейстерів%20та%20%20педагогів.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І. , Пінчук С.І. «Мистецтво балетмейстера» URL: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/bugayecz-n.-mystecztvo.pdf>
4. Василенко К.Ю. Український танець: Підручник. - Київ: ІПКГ1К, 1997. [vasylenko-k.-ukrayinskyj-tanecz.pdf \(kmaecm.edu.ua\)](http://kmaecm.edu.ua/vasylenko-k.-ukrayinskyj-tanecz.pdf)
5. Верховинець В. М. «Теорія українського народного танцю» 5-те видання, доповнене, «МУЗИЧНА УКРАЇНА», Київ, 1990
6. Енська О. Ю., Максименко А. І. Ткаченко, І. О. «Композиція танцю та мистецтво балетмейстера» URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8c4b27f4-adf2-4906-8b25-0ae6e2cfd802/content>
7. Загайкевич М. П. «Драматургія балету» Київ, 1987, Наукова думка
8. Зайдель Т. В. Стаття «Музика і хореографія» URL: [https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/30902/1/ЛЕКЦІЯ%201_ПО%20\(1\).pdf](https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/30902/1/ЛЕКЦІЯ%201_ПО%20(1).pdf)
9. Зайцев Є., Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю ПП»НОВА КНИГА», Вінниця, 2007
10. Когут Л. «Як жив український народ» Чернівці: Руська Рада, 1910.

- 11.Кравченко І. А. «Основи музичного аналізу в роботі хореографа» URL:
<http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/2782>
- 12.Кривохижа А. М. «Роздумах про мистецтво танцю. Записи балетмейстера», Кіровоград, 2012, Центральне-Українське видавництво
- 13.Левицька Н. М. та інші «Історія Укрвіни» Київ, 2015, Кондор
- 14.Лейберов О. «Дворянство Ніжинського повіту Чернігівської губернії першої половини ХІХ століття:спроба колективного соціального портрету» Література та культура Полісся. Серія: Історичні науки, 2017
- 15.Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера: навчальний посібник. Київ: КНУКіМ, 2017.
- 16.Сидоренко Л. І. Стаття: «Філософське осмислення людини» URL:
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/sid-phil-human.htm>
- 17.Фромма Е. «Мистецтво кохати» Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017
- 18.Хоцяновська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. Методика виконання імпровізації та контактної імпровізації : навч. посіб. Київ : КНУКіМ,
- 19.Методичний посібник та довідкові матеріали «Історія українського народного танцю» Краматорськ 2020
- 20.«Український народний одяг» Toronto — Philadelphia, 1992

ДОДАТКИ

Додаток А. Окраїна села.

Додаток Б Костюми головного героя та героїні

Додаток В. Костюми друзів головних героїв та інших дівчат і хлопців

Додаток Г. Взуття подруги та інших дівчат

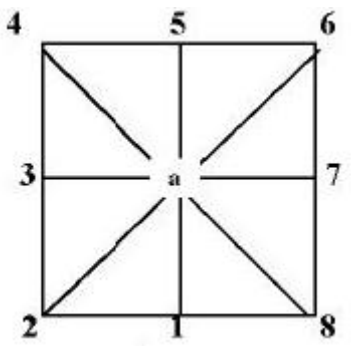

Додаток Д. Головний убір подруги та дівчат

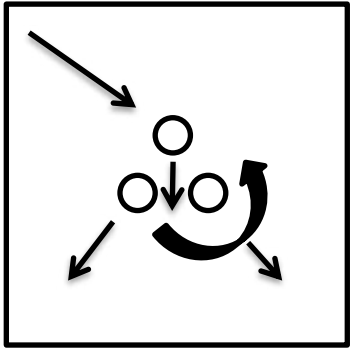

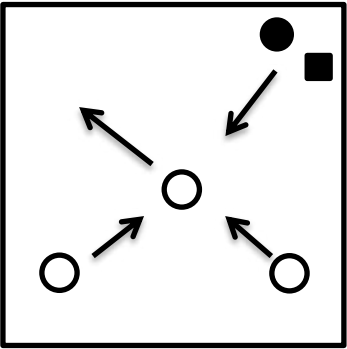
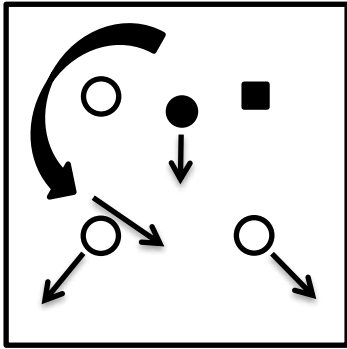
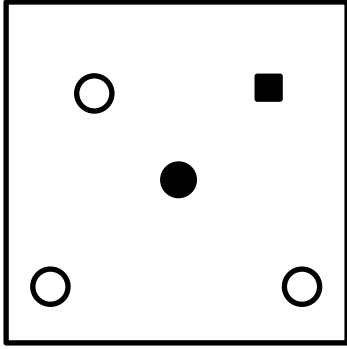
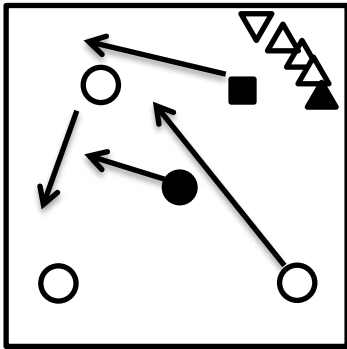
Додаток Е.

Графічний запис

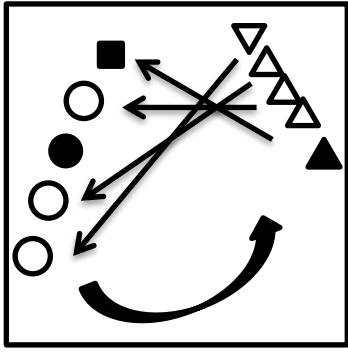
Задня фонова завіса Авансцена	Зображення сценічного простору
	Умовні позначення: - Дівчата - Єлизавета - Подруга Оксана - Парубки - Андрій - Друг Андрія Святослав

Епізод 1

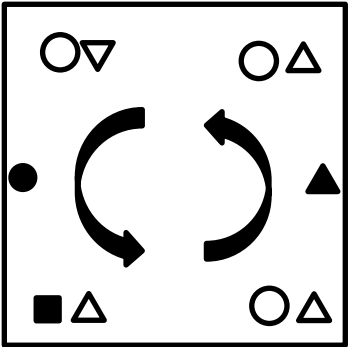
1. 	
---	--

2. 	
3. 	
4. 	
5. 	

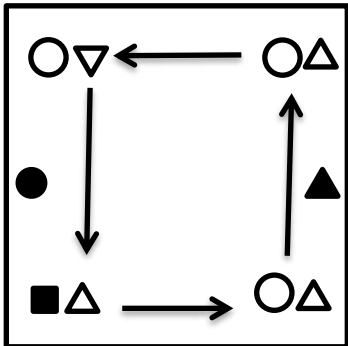
6.

7.

8.

9.

